

**HOLD
NORGE
RENT**

Opprydding etter Hans

Resultater fra rydding i Innlandet
fylkeskommune

holdnorerent.no

02.12.2024

Rapporttittel

Opprydding etter Hans: Resultater fra opprydding i Innlandet

Rapportnummer

HNR-2403

Dato

02.12.2024

Antall sider

13

Prosjektleder

John Harald Sand

Forfatter

John Harald Sand

Fotograf omslagsbilde

Plastpiratene

Sammendrag

I 2024 koordinerte Hold Norge Rent, i samarbeid med Hold Innlandet Rent, en opprydding av utvalgte områder i Innlandet fylkeskommune for å bidra til å rydde opp etter ekstremværet Hans.

Denne rapporten viser resultatene av en analyse som ble gjort av et utvalg av søppelet som ble ryddet i prosjektet. Rapporten viser topp ti funn ryddet totalt, topp tre funn som ble ryddet i hver av de seks kommunene som var med i prosjektet og en material- og kildefordeling av funnene.

Denne rapporten er produsert med støtte fra Handelens Miljøfond.

**HOLD
NORGE
RENT**

**Handelens
Miljøfond**

Innholdsfortegnelse

Innledning	4
Områder som ble ryddet	5
Metode	5
Resultater	6
Topp 10	6
Analyse per kommune	8
Materialfordeling	10
Kildefordeling	12

Innledning

I 2024 koordinerte Hold Norge Rent, i samarbeid med Hold Innlandet Rent, en opprydding av utvalgte områder i Innlandet fylkeskommune for å bidra inn i arbeidet med å rydde opp etter ekstremværet Hans¹. Fem kommuner fordelt på to regioner ble valgt ut, og lokale ryddelag ble engasjert for å bistå i oppryddingen.

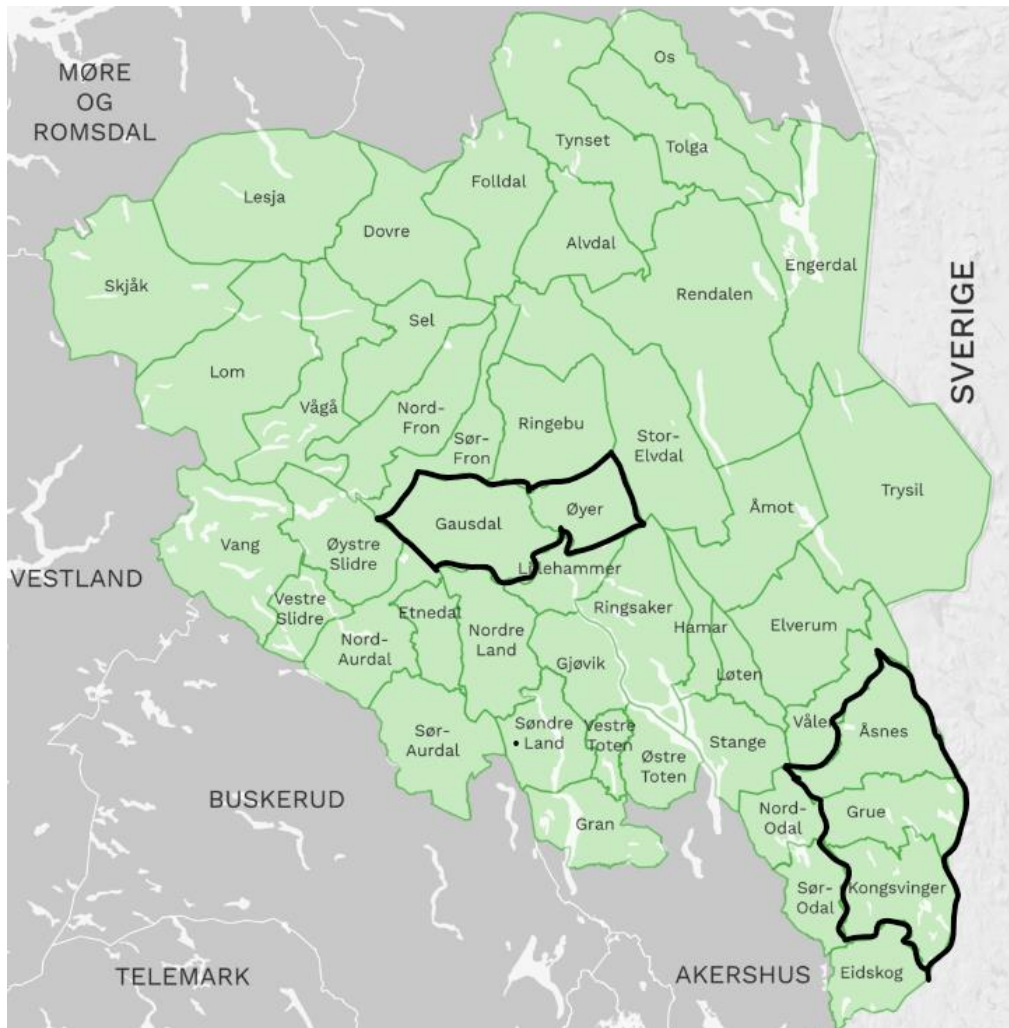
Følgende grupper deltok i prosjektet og hadde ansvar for opprydding i sin kommune:

- Gausdal kommune: Vestre Gausdal speiderforening
- Øyer kommune: Lågen Fiskeelv
- Åsnes kommune: Hold Solør Rent
- Grue kommune: Plastpiratene Innlandet
- Kongsvinger kommune: Plastpiratene Innlandet

Som en del av prosjektet har Hold Norge Rent gjennomført en analyse av søppelet som ble ryddet. Målet er å skaffe mer kunnskap om forsøplingen som finnes i Innlandet, hva denne består av og om kildene til forsøplingen. Totalt ble det ryddet over 4 tonn søppel pluss 36 hele rundbatter, og av dette ble 100 kilo analysert. Denne rapporten viser resultatene av analysen som ble gjort.

---

¹ Ekstremværet Hans pågikk i starten av august 2023 og førte til flom, jordskred og oversvømmelser i tillegg til ødeleggelse av infrastruktur. Innlandet og Viken fylkeskommuner ble hardt rammet.

Fem kommuner i Innlandet ble ryddet i prosjektet

Områder som ble ryddet

Det er stort sett ryddet langs elver i de forskjellige kommunene. I Gausdal ble det ryddet langs Jøra, en elv som renner inn i Gudbrandsdalslågen. I Kongsvinger ble det ryddet en strekning langs Glomma på ca. 30 km. I grue og Åsnes er det også ryddet langs Glomma. I Øyer er det ryddet langs Gudbrandsdalslågen. Mesteparten av oppryddingen ble gjennomført vår 2024, noe ble ryddet i starten av juni og juli.

Metode

Hold Norge Rent har gjennomgått en analyse av et utvalg av søppelet som ble ryddet. Det ble samlet inn tre tilfeldige søppelsekker fra hver kommune, og innholdet av disse er registrert etter funnprotokollen fra Hold Norge Rents kartleggingsprogram for vassdrag og innsjøer.

Resultater

Topp 10

Tabell 1 viser topp 10 funn i antall. Etter uidentifiserbare biter av plast ble det funnet mest rundballplast etterfulgt av drikkevareemballasje. Forsøpling av rundballplast er et kjent problem og fikk også mye oppmerksomhet i media da uværet først inntraff, så det er ikke overraskende at det ble ryddet mye av dette.

	Kategori	Antall
1	Uidentifiserbare plastbiter/gjenstander	370
2	Rundballplast	196
3	Drikkevareemballasje (plast, glass, metall)	145
4	EPS (isopor) over 5 cm	114
5	Kanner	47
6	Landbruksrelatert	34
7	Isolasjonsmaterialer	28
8	Glass uten produsentansvar	26
9	Take-away emballasje totalt	24
10	Hygieneartikler	23

Tabell 1: Topp 10 funn

Rundballplast hang fast i trærne langs Jøra-elva i Gausdal. Foto: Hold Norge Rent

Analyse per kommune

Vi har sett på de mest vanlige funnene i antall per kommune. Tabell 2 viser hvor mange kilo som ble analysert per kommune, og hvor mange funn som ble registrert. Tabellen viser også hvor mange kilo og hele rundballer som ble ryddet i hele prosjektet. Tabell 3-7 viser topp tre funn i antall for hver kommune i prosjektet.

Det ble ryddet 3762kg i «vanlig søppel» pluss 36 hele rundballer. Statens vegvesen² estimerer at disse veier mellom 700 og 800kg, hvilket betyr Det ble ryddet 27 tonn i bare rundballer.

	Antall kg Analysert	Antall funn analysert	Antall kg Ryddet	Antall hele rundballer fjernet
Gausdal	33,6	200	1280	
Grue	16,9	185	1000	33
Kongsvinger	18,2	288	500	3
Øyer	17,7	236	250	
Åsnes	13,4	280	732	
Totalt	100	1189	3762	

Tabell 2: Antall kilo og funn analysert og ryddet fordelt per kommune

Gausdal

Kategori	Antall
Rundballplast	168
Landbruksrelatert	14
Uidentifiserbare plastbiter/gjenstander	9

Tabell 3: Topp 3 Gausdal

Grue

Kategori	Antall
Drikkevareemballasje	39
EPS (isopor) over 5cm	31
Take-away-emballasje (plast)	21

Tabell 4: Topp 3 Grue

---

² [Brosjyre om lagring av rundballer langs vei](#)

Kongsvinger

Kategori	Antall
Uidentifiserbare plastbiter/gjenstander	105
Drikkevareemballasje	56
EPS (isopor) over 5cm	45

Tabell 5: Topp 3 Kongsvinger

Øyer

Kategori	Antall
Uidentifiserbare plastbiter/gjenstander	87
Rundballplast	24
Landbruksrelatert	16

Tabell 6: Topp 3 Øyer

Åsnes

Kategori	Antall
Uidentifiserbare plastbiter/gjenstander	150
Drikkevareemballasje	43
EPS (isopor) over 5cm	25

Tabell 7: Topp 3 Åsnes

Oversikten over funnene i de forskjellige kommune gir oss en indikasjon på lokale forsøplingsutfordringer. I tabell 3 kan vi se at over 80% av rundballplasten som ble analysert i prosjektet kom fra Gausdal. Øyer kommune er også preget av avfall fra landbruket. De resterende tre kommunene kommer alle fra Kongsvinger regionen, har ryddet langs Glomma og er preget mer av avfall fra personlig forbruk(drikkevareemballasje) og øvrig industrielt avfall (EPS).

Lis Annette fra Hold Solør Rent ved rydding i Åsnes kommune. Foto: Hold Solør Rent

Materialfordeling

Tabell 8 viser fordelingen av materialer blant funnene som ble analysert. Det totale antallet funn er noe lavere i denne tabellen enn antall funn som ble registrert fordi det ikke var mulig å identifisere materialet på alle funn. Prosentandelen i høyre kolonne viser andelen av de identifiserbare funnene. Plast utgjorde største andel av funnene med hele 87 prosent. Dette samsvarer med at de fire vanligste funnene i prosjektet, uidentifiserbar plast, Rundballplast, drikkevareemballasje og EPS (isopor), er alle helt eller delvis laget av plast.

Material	Antall	Prosent
Plast	952	87 %
Glass	71	6 %
Metall	33	3 %
Elektrisk	11	1 %
Tekstil	9	1 %
Annet	7	1 %
papir	6	1 %
Trevirke	6	1 %
Gummi	1	0 %
Total	1 096	

Tabell 8: Materialfordeling

Kildefordeling

Tabell 9 viser fordelingen av kilder. Den vanligste kilden er industrielt avfall, og dette er hovedsakelig fra landbruksnæringen. Etter uidentifiserbar plast er personlig forbruk den tredje mest vanlige kilden. Dette er en kilde som består av mange forskjellige produkter, men det mest tallrike av disse er drikkevareemballasje, det tredje mest registrerte funnet i analysen totalt (se tabell 1).

Det er ikke mulig å si nøyaktig hvor mye av forsøplingen i prosjektet som er «vanlig» innlandsforsøpling og hvor mye som stammer direkte fra uværet. Vi vet at Hans førte til store mengder forsøpling, men siden det ikke finnes data på forsøpling langs elvene fra tidligere, finnes det ikke sammenligningsgrunnlag til å avdekke om sammensetningen av forsøpling og kildene til den er annerledes på grunn av uværet.

Kilde	Antall	Prosent
Industri og næring	445	37 %
Uidentifiserbare plastbiter/gjenstander	370	31 %
Personlig forbruk ³	262	22 %
Diverse	79	7 %
Sanitær	33	3 %

Tabell 9: Kildefordeling

---

³ Personlig forbruk består av mat- og drikkevareemballasje, tobakksprodukter, fritidsrelaterte produkter, poser og rusrelaterte produkter

The image features a minimalist design with two overlapping circles. The larger circle is white and positioned on the right side, while the smaller circle is orange and positioned on the left side. The background is a solid orange color. In the bottom right corner, the text 'HOLD NORGE RENT' is written in a bold, white, sans-serif font, stacked in three lines.

**HOLD
NORGE
RENT**